

اروی، مقتدرترین ملکہ یمن

عارف نامیر

مترجمان: ساجده یوسفی - مصطفی حقانی فضل

سرشناسه: تامر، عارف

Tamir, Arif

عنوان فرارادی: اروی بنت الیمن، فارسی

عنوان و نام پدیدآور: اروی، مقتدرترین ملکه مسلمان یمن / عارف تامر، ترجمان ساجده

یوسفی، مصطفی، کتاب، فصل

مشخصات نشر: قم: مؤسسه فرهنگی طه، کتاب طه، ۱۴۰۰

مشخصات ظاهری: ۱۲۰ ص: ۱۴/۵×۲۱/۵، سن م.

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۷۲۶-۰۶۰-۱

وضعیت فهرست نویسی: فیبا

موضوع: اروی صلیحیه، ملکه یمن، ۴۴۴ - ۵۳۲ ق.

موضوع: یمن (جمهوری) - تاریخ

Yemen (Republic) - History

شناسه افزوده: یوسفی، ساجده، ۱۳۶۷ -، مترجم

شناسه افزوده: حقانی فضل، مصطفی، ۱۳۶۰ -، مترجم

رده بندی کنگره: DS۲۴۷

رده بندی دیویی: ۹۵۳/۳۵

شماره کتابشناسی ملی: ۸۴۹۳۷۲۳

اطلاعات رکورد کتابشناسی: فیبا

© همه حقوق این اثر محفوظ است.

هر گونه تکثیر، انتشار، اقتباس و تلخیص یا ترجمه همه یا بخشی از این

کتاب به هر صورت (چاپ، کپی، صوت، تصویر، انتشار در فضای مجازی)

بدون اجازه کتبی ناشر و نویسنده ممنوع است و به موجب «قانون حمایت

حقوق مؤلفان و مصنفان و هنرمندان» پیگرد قانونی دارد.

نقل مطلب از این کتاب در حد متعارف و با ذکر منبع مجاز است.

آروى، مقتدرترين ملکه يمن

عارف تامر

مترجمان: ساحده يوسفى - مصطفى حقانى فضل

ناشر: کتاب طه

چاپ اول: پاییز ۱۴۰۰

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۷۳۴-۶۰۱-۱

شمارگان: ۵۰۰ جلد

مدیر تولید: مهدی گلزاری

صفحه آرایی: اکرم صادقی

طراح جلد: معصومه کرم پور

چاپ و صحافی: مشعر

قم: بلوار معلم، مجتمع ناشران، طبقه سوم، واحد ۳۱۴، انتشارات کتاب طه

دفتراشتارات ۰۲۵ ۳۷۷ ۴۴ ۶۲۴

دورنویس ۰۲۵ ۳۷۷ ۴۳ ۶۲۴

فروشگاه مرکزی (کتابسرای طه) ۰۲۵ ۳۷۸ ۴۸ ۳۲۶

📞 tahabooks

✉ ketabtaha@gmail.com

📷 ketabtaha

www.ketabtaha.com

کتابسرای طه: کتابفروشی آنلاین
ارسال به سراسر کشور

— ۵۰ / —

فهرست

۷	 مقدمه مترجمان
۱۱	 پیش‌گفتار
۱۳	 یمن پیش از صُلیحیان
۱۳	 ۱. یمن در دوران نخستین اسلام
۱۹	 ۲. نهضت اسماعیلیه در یمن
۳۲	 ۳. جانشینان منصور و ابن فضل (وارثان نهضت)
۳۵	 دولت صُلیحیان
۳۵	 ۱. پادشاه علی صلیحی
۶۴	 ۲. پادشاه المکرم صلیحی
۸۴	 ۳. ملکه اروی صلیحی
۱۱۱	 خاتمه
۱۱۵	 وصیت‌نامه اروی، ملکه حره صلیحیان

مقدمه مترجمان

پس از قرن‌های بسیار از حکومت بلقیس ملکه سبا، در یمن خورشید دو ملکه بزرگ تابیدن گرفت: اسماء صلیحی و اروی صلیحی. یمن در دوران بلقیس روزگار درخشانی را گذراند؛ اما پس از آن به دیاری فقیر تبدیل شد که ثروت از آن گریخت و خوشبختی از آن رخت بربست. حکمرانی بر یمن آسان نبود و تأمین آسایش زندگی تمام مردم برای هر حاکمی امکان نداشت؛ به ویژه که مردمانش سرپیچی می‌کردند و جنگ‌های داخلی و اختلاف‌های عقیدتی کشور را چند تنگه کرده بود. با وجود اینها ملکه اسماء صلیحی توانست در دوره حکومت همسرش، علی صلیحی، و با همراهی او بریکی از سرسخت‌ترین و فرمان‌ناپذیرترین امت‌ها حکم براند؛ چنانکه اروی نیز توانست به همراهی همسرش، مکرم فرزند علی صلیحی، و مدتی را نیز به تنهایی حکمران این سرزمین باشد. ملکه اروی ده سال در دوران حیات همسرش، مکرم، اداره امور کشور را بر عهده داشت و پس از او نیز حدود چهل سال به نیکی بر یمن حکم راند؛ به طوری که پس از مرگش مردم یمن بسیار سوگوار شدند و تا امروز خیریه‌ها، مدارس، مساجد و اماکن بسیاری را به نام او تأسیس کرده‌اند.

اروی توانست سرزمینی پهناور را با استواری اداره کند، لشکرآرایی کرد، فعالیت‌های عمرانی را با ساخت بناها، راه‌سازی، آبادسازی مساجد و مراکز

علمی و ساخت پل‌ها سامان بخشید، کشاورزی و تجارت را رونق داد و یمن را به شکوفایی بی‌سابقه‌ای رساند. به جرئت می‌توان او را نخستین ملکه مستقل اسلام خواند.

اروی در همین دوره به شجاعت و استواری قدم و حکمت و عدل زبانزد شد. وی در ادب و معرفت و زیرکی یگانه‌روزگارش بود و به حسن تدبیر و هوش سرشار معروف بود. او در طول این دوره با مشکلات فراوانی روبه‌رو شد که هر یک می‌توانست ارکان حکومتش را بلرزاند، ولی با حسن تدبیر در ادامه امور و انتخاب دستیاران کارآمد، توانست با تلاش بسیار فتنه‌های داخلی را بخواباند و نابسامانی‌ها را سامان بخشد.

دوره حکومت آروی بهترین دوران فرمانروایی در یمن در دوره اسلامی شناخته شد. او به سبب اخلاق فاضل و زیبایی ظاهر ممتاز و اهل مطالعه و نویسندگی بود و تاریخ، شعر و حکایات بسیاری را از بر داشت. کارآمدی بسیار و دامنه وسیع اطلاعات و قدرت درک مردم و قضاوت بین آنان و توانایی اداره امور کشور در شرایط بحرانی و تقوا و سیاست حکیمانه آروی سبب شد به بانوی پادشاهان یمن «سیده ملوک الیمن» و نیز «سیده حرة» ملقب شود. آروی به دلیل ویژگی ممتاز شخصیتی و شباهتی که به بلقیس، ملکه سبأ، داشت به «بلقیس صغری» مشهور شد.

اروی علاوه بر اداره حکومت، منصب دینی نیز داشت و حجت اسماعیلیان در آن دیار به شمار می‌رفت. وقتی آروی عهده‌دار دعوت فاطمیان در یمن شد، خلیفه فاطمی، المستنصر بالله، بهترین و ارزشمندترین آموزه‌های دعوت اسماعیلی را به او عطا کرد، به وی مقام «حجت» را بخشید و تصرف در امور دولت و دعوت اسماعیلی در یمن، هند و عمان را به او وا گذاشت. آروی در علم تأویل و تنزیل اسماعیلیان تبحر داشت و داعیان اسماعیلی از او می‌آموختند و به او مراجعه می‌کردند. خلیفه فاطمی در نامه‌ای به آروی او را با القابی خوانده که جایگاه والای این بانو را نشان می‌دهد: